

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

С. В. Дворкін

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічної роботи з курсу

«Організація та управління на підприємствах ЖКГ»

*(для студентів 5 курсу денної форми навчання
спеціальностей 7.092203, 8.092203 «Електромеханічні системи
автоматизації та електропривод»)*

Харків ХНАМГ 2010

Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з курсу «Організація та управління на підприємствах ЖКГ» (для студентів денної форми навчання спеціальностей 7.092203, 8.092203 – «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Дворкін С. В. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 24 с.

Укладач: С. В. Дворкін

Рецензент: В. І. Тітяєв

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки
протокол №3 від 15.12.2009 р.

Зміст

1. Сутність та основні вимоги до оформлення та змісту контрольної роботи	4
2. Методичні вказівки до виконання першого завдання.....	5
3. Методичні вказівки до виконання другого завдання.....	14
4. Методичні вказівки до виконання третього завдання.....	17
Список рекомендованої літератури.....	19
Додаток А. Зміст і вихідні дані першого завдання	20
Додаток Б. Зміст і вихідні дані другого завдання	23

1. Сутність та основні вимоги до оформлення та змісту розрахунково-графічної роботи

Дана робота складається з трьох розрахункових завдань, що презентують відповідні розділи курсу організації ат управління на підприємствах ЖКГ.

Варіанти завдань обирають за останньою цифрою номеру залікової книжки студента.

Перше завдання допоможе засвоїти навички з *діагностики конкурентоспроможності підприємства* (КСП) за допомогою розрахунку інтегрального коефіцієнта КСП на основі побудови радару конкурентоспроможності, а також за допомогою таксономічних показників розвитку.

Друге завдання допоможе засвоїти навички з *оцінки економічного ризику* на основі статистичного методу.

Третє завдання присвячено *оцінці показників ліквідності*, що мають суттєве значення для фінансового менеджменту підприємства та його економічної безпеки.

Конкретні рекомендації та вихідні дані для виконання завдань даної роботи розміщені в розділах 2-4 й додатку цих вказівок.

Контрольну роботу виконують на листах формату А4, кожне наступне завдання починають виконувати з нового аркушу. Робота повинна включати:

- *вступ*, в якому дають визначення, основні цілі та завдання економічної діагностики та коротку характеристику тих розділів економічної діагностики, яким присвячені завдання контрольної роботи;
- *три завдання* контрольної роботи. У другому завданні побудований радар конкурентоспроможності має бути розміщений на окремому аркуші;
- *стислі висновки*, в яких повинні бути викладені основні результати розрахунків;
- *список використаної літератури*, що має містити не менше 5 джерел;

- *додатки*, в яких повинні бути розміщені рукописні чи ксерокопії тих форм бухгалтерської звітності, які були використані при виконанні третього завдання.

Контрольну роботу можна виконувати у рукописному вигляді чи за допомогою ЕОМ за умови виконання усіх вимог, що зазначені вище.

2. Методичні вказівки до виконання першого завдання

Вихідні дані до даного завдання роботи надано в Додатку А цих вказівок.

Завдання необхідно виконати за допомогою двох методів:

- побудови радару конкурентоспроможності, за методикою, викладеною у [14];
- розрахунку таксономічних показників розвитку за методикою В. Плюти (див. [9]).

2.1 Побудова радару конкурентоспроможності

Як інтегральний показник конкурентоспроможності підприємства (далі - КСП) пропонується відносна площа радару (ПВ), побудованого усередині оцінного кола за порівнюваними показниками (див. мал. 1).

$$\text{ПВ} = \frac{S_p}{S},$$

де S_p - площа радару, см^2 ;

S – загальна площа оцінного кола, см^2 .

$$S = \pi R^2,$$

де R - радіус оцінного кола, см , обирається довільно.

F_1, \dots, F_5 на мал. 1 - це фактори, значення яких наведені в таблиці, що відповідає варіанту завдання.

Площа радару ПО, у свою чергу, визначається за формулою:

$$S_p = \frac{1}{2} \sin \alpha (\alpha_1 \times \alpha_2 + \alpha_2 \times \alpha_3 + \dots + \alpha_{n-1} \times \alpha_n + \alpha_n \times \alpha_1),$$

де $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ - значення показників переведені в сантиметри;

α - кут між найближчими показниками.

Радар КСП будують із урахуванням наступних принципів:

1) всі оціночні показники мають однакову «вагу», тому коло ділиться радіальними оцінними шкалами на рівні сектори, кількість яких дорівнює числу оцінних параметрів. Значення кута $\alpha = 360^\circ / n$, де n – кількість показників;

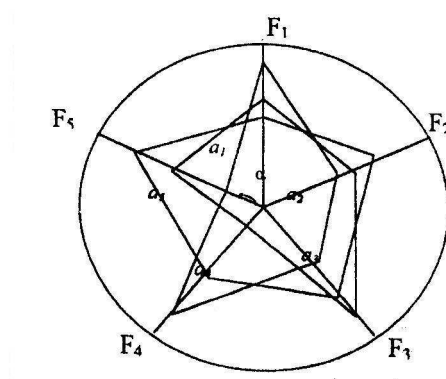

Рис. 1 – Радар конкурентоспроможності

2) у міру віддалення від центра кола значення показника збільшуються, якщо показник є стимулятором (тобто позитивно впливає на рівень КСП), і зменшуються, якщо показник є дестимулятором;

3) шкали на радіальних прямих градуюють таким чином, щоб всі значення показників перебували усередині оцінного кола.

Переведення вартісних значень показників у сантиметри здійснюють по пропорції:

Наприклад, фондівдача f : 2 грн. – 10 див.

1,82 грн. - x див.,

$x = 1,82 * 10 / 2 = 9,31$ див. і т.д.

Для значення собівартості (C) оскільки вона є дестимулятором (чим вище собівартість продукції, тим менше КСП), переклад у сантиметри здійснюють по формулі $x' = 10 - x$, x - із пропорції, наведеної вище.

Як ми бачимо, чим більш конкурентоспроможним є порівнюване підприємство, тим більшою є площа радара й, отже, коефіцієнт КСП підприємства ближче до 1.

Розрахункові значення при перекладі в сантиметри рекомендується надати у вигляді наступної таблиці:

Підприємства	Обсяг робіт		Собівартість на одиницю робіт		Чистий прибуток на одиницю робіт		Фондовіддача		Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	
	Q	a ₁	C/Q	a ₂	Пр/ Q	a ₃	F	A ₄	k ₀	a ₅
	тис. грн.	см	грн. / грн.	см	грн./ грн.	см	грн. / грн.	см	обороти	см
П-1										
П-2										
П-3										
П-еталон		10		10		10		10		10

2.2 Розрахунок таксономічного показника розвитку для оцінки конкурентоспроможності

Виконання розрахунків за цією методикою, яка є одним із напрямків багатомірного статистичного аналізу, починають з побудови матриці спостережень **X**:

$$X = \begin{vmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1k} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2k} & \dots & x_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ x_{i1} & x_{i2} & \dots & x_{ik} & \dots & x_{in} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ x_{w1} & x_{w2} & \dots & x_{wk} & \dots & x_{wn} \end{vmatrix},$$

де w – число статистичних одиниць (в нашому випадку це підприємства);

n – число ознак (в нашому випадку це число параметрів, за якими оцінюється конкурентоспроможність підприємств);

x_{ik} – значення ознаки k для одиниці i .

Для приведення усіх елементів матриці до виду, який дозволяє здійснювати подальші операції, їх необхідно стандартизувати. Найбільш розповсюдженим способом стандартизації є стандартизація за наступною формулою:

$$z_{ik} = \frac{x_{ik} - \bar{x}_k}{s_k},$$

причому

$$\bar{x}_k = \frac{1}{w} \sum_{i=1}^w x_{ik};$$

$$s_k = \sqrt{\frac{1}{w} \sum_{i=1}^w (x_{ik} - \bar{x}_k)^2},$$

де \bar{x}_k - середнє арифметичне значення ознаки k;

s_k - стандартне (середньоквадратичне) відхилення ознаки k;

z_{ik} - стандартизоване значення ознаки k для статистичної одиниці i.

Наступний крок у розглянутій процедурі полягає в диференціації ознак матриці спостережень. Всі змінні діляться на стимулятори й дестимулятори. Підставою поділу ознак на дві групи служить характер впливу кожного з них на рівень розвитку досліджуваних об'єктів. Ознаки, що роблять позитивний, стимулюючий вплив на рівень розвитку об'єктів, називаються *стимуляторами*, на відміну від ознак, які впливають негативно і тому називаються *дестимуляторами*.

На основі цього поділу будується так званий еталон розвитку, що являє собою точку E_0 з координатами так званого еталона розвитку, що являє собою

точку E_0 з координатами: $z_{01}, z_{02}, \dots, z_{0n}$,

де $z_{0q} = \max_p z_{pq}$, якщо $q \in I$, $z_{0q} = \min_p z_{pq}$, якщо $q \notin I$, ($q=1, \dots, n$),

причому I – множина стимуляторів, z_{pq} – стандартизоване значення ознаки q для одиниці p.

Відстань між окремими точками-одиницями й точкою E_0 , що уособлює еталон розвитку, позначається c_{i0} й розраховується в такий спосіб:

$$c_{i0} = \left[\sum_{q=1}^n (z_{iq} - z_{0q})^2 \right]^{\frac{1}{2}} \quad (i=1, \dots, w).$$

Отримані відстані є вихідними величинами, використовуваними при розрахунку показника рівня розвитку:

$$d_i^* = \frac{c_{i0}}{c_0},$$

де

$$c_0 = \bar{c}_0 + 2S_0,$$

$$\bar{c}_0 = \frac{1}{w} \sum_{i=1}^w c_{i0},$$

$$S_0 = \left[\frac{1}{w} \sum_{i=1}^w (c_{i0} - \bar{c}_0)^2 \right]^{\frac{1}{2}}.$$

Показник рівня розвитку d_i^* характеризується тим, що є величиною позитивною та з дуже низькою ймовірністю може виявитися більше одиниці. Інтерпретація його наступна: дана одиниця перебуває на тим більш високому рівні розвитку (по відношенню до результативного показника), чим ближче значення показника рівня розвитку до нуля.

Однак частіше на практиці використовується модифікований показник розвитку:

$$d_i = 1 - \frac{c_{i0}}{c_0}.$$

Інтерпретується він у такий спосіб: дана одиниця тим більше розвинена (з точки зору оцінюваного узагальнюючого показника), чим ближче значення показника рівня розвитку до одиниці.

Власне такий показник ми і пропонуємо використовувати для отримання оцінки конкурентоспроможності підприємств.

2.3 Зразок виконання першого завдання

Наведемо зразок виконання першого завдання при наступних вихідних даних:

Підприємства	Показники, п				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн. / грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, оборотів
А	2453,3	2337,7	88,2	1,52	5,83
Б	2127,7	2032,1	92,3	0,83	7,32
В	1121,2	1045,2	75,8	1,05	3,76

2.3.1 Побудова радару конкурентоспроможності підприємств

Результати переведення реальних значень відповідних показників у масштаб, який використовуватиметься при побудові радару:

Підприємства	Обсяг робіт		Собівартість на одиницю робіт		Чистий прибуток на одиницю робіт		Фондовіддача		Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	
	Q	a_1	C/Q	a_2	Pr/Q	a_3	F	a_4	k_0	a_5
	тис. грн.	см.	грн. / грн.	см.	грн. / грн.	см.	грн. / грн.	см.	оборотів	см.
А	2453,3	9,8	0,95	0,5	0,04	5,0	1,52	7,6	5,83	8,3
Б	2127,7	8,5	0,96	0,4	0,04	5,0	0,83	4,2	7,32	10,5
В	1121,2	4,5	0,93	0,7	0,07	8,8	1,05	5,3	3,76	5,4
Еталон	2500,0	10	1,00	10	0,08	10	2,00	10	7,00	10

Оскільки конкурентоспроможність підприємства в нашому випадку оцінюється за 5 показниками, то кут між найближчими показниками в радарі буде становити:

$$\alpha = 360^0 / 5 = 72^0.$$

Розраховуємо площі радара для кожного з підприємств (у см^2):

$$S_p^A = \frac{1}{2} * \sin 72^0 * (9,8 * 0,5 + 0,5 * 5,0 + 5,0 * 7,6 + 7,6 * 8,3 + 8,3 * 9,8) = 90,4972;$$

$$S_p^B = \frac{1}{2} * \sin 72^0 * (8,5 * 0,4 + 0,4 * 5,0 + 5,0 * 4,2 + 4,2 * 10,5 + 10,5 * 8,5) = 75,9611;$$

$$S_p^B = \frac{1}{2} * \sin 72^0 * (4,5 * 0,7 + 0,7 * 8,8 + 8,8 * 5,3 + 5,3 * 5,4 + 5,4 * 4,5) = 51,7677.$$

Загальна площа оцінного круга (у см^2):

$$S = 3,14 * 10^2 = 314;$$

Результати побудови радара зображено на рис. 2

Таким чином, інтегральний показник оцінки по відносній площі радара для оцінюваних підприємств дорівнює:

$$\text{КСП}_A = 90,4972 / 314 = 0,29;$$

$$\text{КСП}_B = 75,9611 / 314 = 0,24;$$

$$\text{КСП}_B = 51,7677 / 314 = 0,16.$$

Таким чином, найбільш конкурентоспроможним є підприємство А, менш конкурентоспроможними - у порядку зниження конкурентоспроможності - є підприємства Б и В.

1.3.2 Розрахунок таксономічних показників розвитку

Маючи наведені вище вихідні дані, отримуємо матрицю спостережень **X** наступного вигляду, скориставшись даними таблиці перерахунку показників для побудови радара (для отримання даних за показниками Pr / Q та C / Q):

$$\mathbf{X} = \begin{vmatrix} 2453,3 & 0,95 & 0,04 & 1,52 & 5,83 \\ 2127,7 & 0,96 & 0,04 & 0,83 & 7,32 \\ 1121,2 & 0,93 & 0,07 & 1,05 & 3,76 \end{vmatrix}.$$

У стандартизованому вигляді матриця матиме вигляд:

$$\mathbf{X}_{\text{ст}} = \begin{vmatrix} 0,97 & 0,27 & -0,71 & 1,34 & 0,13 \\ 0,40 & 1,07 & -0,71 & -1,05 & 1,15 \\ -1,37 & -1,34 & 1,41 & -0,29 & -1,29 \end{vmatrix}.$$

Нагадуємо, що в нашому випадку всі параметри конкурентоспроможності, окрім собівартості на одиницю робіт (другий стовпчик матриці), є стимуляторами досліджуваного показника. Отже, еталон розвитку E_0 матиме координати (0,97; -1,34; 1,41; 1,34; 1,15).

Відстані c_{i0} окремих статистичних одиниць від еталону розвитку обчислюватимуться таким чином:

$$c_{10} = \sqrt{(0,97 - 0,97)^2 + (0,27 - (-1,34))^2 + (-0,71 - 1,41)^2 + (1,34 - 1,34)^2 + (0,13 - 1,15)^2};$$

$$c_{20} = \sqrt{(0,40 - 0,97)^2 + (1,07 - (-1,34))^2 + (-0,71 - 1,41)^2 + (-1,05 - 1,34)^2 + (1,15 - 1,15)^2};$$

$$c_{30} = \sqrt{(-1,37 - 0,97)^2 + (-1,34 - (-1,34))^2 + (1,41 - 1,41)^2 + (-0,29 - 1,34)^2 + (-1,29 - 1,15)^2}.$$

Отже, $c_{10} = 2,85$; $c_{20} = 4,04$; $c_{30} = 3,75$.

Обчисливши середнє значення відстаней, отримуємо $\overline{c_0} = 3,55$. Значення середньоквадратичного відхилення відстаней $S_0 = 0,51$. Таким чином, $c_0 = 3,55 + 2 \cdot 0,51 = 4,57$.

На основі отриманих значень, розраховуємо показники розвитку для підприємств А, Б і В (індекси 1, 2 та 3, відповідно):

$$d_1^* = \frac{2,85}{4,57} = 0,62; \quad d_2^* = \frac{4,04}{4,57} = 0,88; \quad d_3^* = \frac{3,75}{4,57} = 0,82.$$

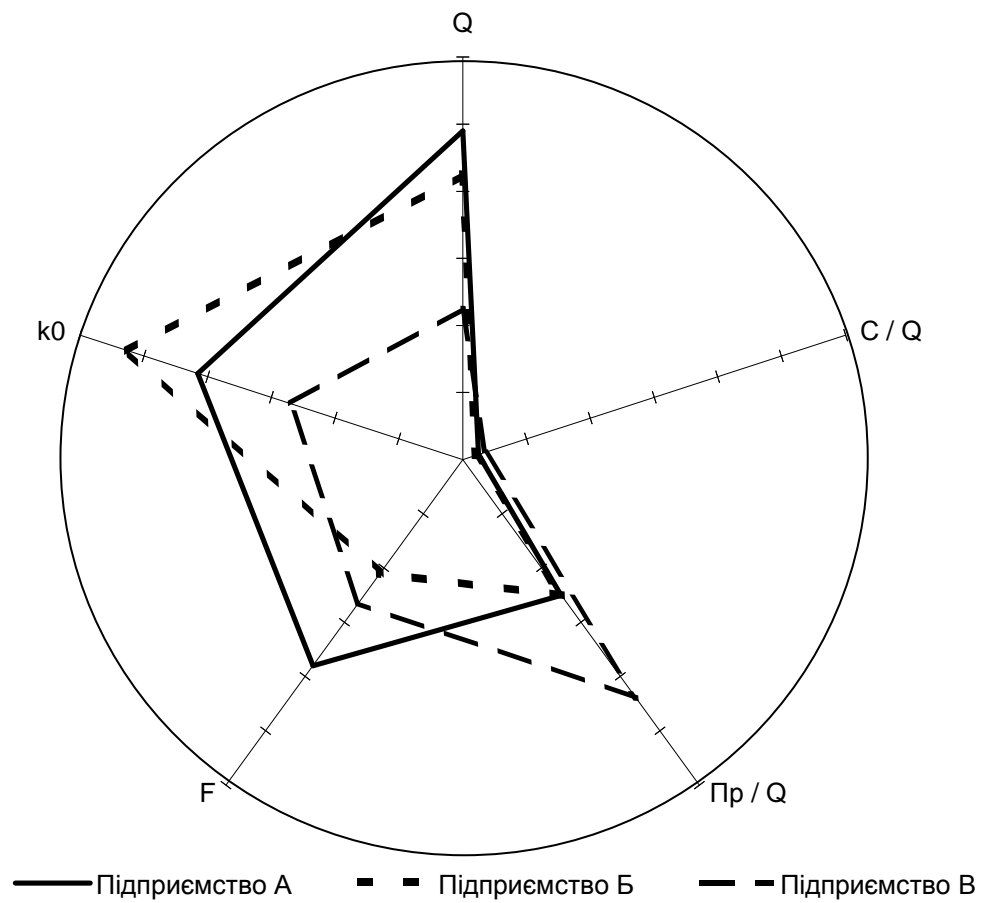

Рис. 2 Радар конкурентоспроможності

Модифіковані показники розвитку матимуть наступні значення:

$$d_1 = 1 - 0,62 = 0,38; d_2 = 1 - 0,88 = 0,12; d_3 = 1 - 0,82 = 0,18.$$

Виходячи з отриманих значень, можемо зробити висновок про те, що найбільш конкурентоспроможним є підприємство А. Це узгоджується з висновками, зробленими за результатами побудови радару конкурентоспроможності.

3. Методичні вказівки до виконання другого завдання

Вихідні дані до даного завдання роботи надано в Додатку Б цих вказівок.

Завдання необхідно виконати використавши статистичний метод оцінки економічного ризику.

3.1 Теоретичні відомості

Мірою величини ризику в статистичному методі визнається величина коливань результатів (див., наприклад, [10]).

Мірою коливання результатів деякого вкладення під впливом різних імовірнісних факторів служить ціла група статистичних величин:

- *дисперсія D* , що розраховується за формулою:

$$D = \sum_{i=1}^n (C_i - \bar{C})^2 \times P_i,$$

де C_i – значення i – го результату,

\bar{C} – середня величина результату,

P_i – імовірність i – го результату,

n – число спостережень.

- *середньоквадратичне відхилення σ* :

$$\sigma = \sqrt{D}.$$

- *коефіцієнт варіації ν* :

$$\nu = \frac{\sigma}{\bar{C}}.$$

Як ми бачимо, розрахунок всіх цих величин базується на обчисленні середнього арифметичного значення результату \bar{C} :

$$\bar{C} = \sum_{i=1}^n C_i \times P_i.$$

Критерієм вибору з декількох інвестиційних проектів є мінімум за всіма основними статистичними параметрами.

3.2 Зразок виконання другого завдання

Розглядаються два проекти А і Б щодо можливостей інвестування. Відомі прогнозні оцінки значень доходу від кожного із цих проектів і відповідні значення ймовірностей.

Статистичним методом оцінити міру ризику кожного із цих проектів і вибрати один з них для інвестування при наступних вихідних даних:

Прогнозований прибуток, тис. грн.	
<i>Оцінка проекту А</i>	
Песимістична	300
Стримана	400
Оптимістична	600
<i>Оцінка проекту Б</i>	
Песимістична	150
Стримана	300
Оптимістична	500
Значення ймовірностей	
<i>Оцінка проекту А</i>	
Песимістична	0,25
Стримана	0,50
Оптимістична	0,25
<i>Оцінка проекту Б</i>	
Песимістична	0,35
Стримана	0,15
Оптимістична	0,50

Розрахуємо середнє значення прибутку для обох проектів.

Для проекту А:

$$\bar{C} = 300 \cdot 0,25 + 400 \cdot 0,5 + 600 \cdot 0,25 = 425 \text{ (тис. грн.)}$$

Для проекту Б:

$$\bar{C} = 150 \cdot 0,35 + 300 \cdot 0,15 + 500 \cdot 0,5 = 347,5 \text{ (тис. грн.)}$$

Виходячи з розрахованого показника, кращим є проект А, тому що середнє значення одержуваного прибутку по ньому вище, ніж за проектом Б.

Однак повністю обґрунтованим такий висновок можна зробити лише на підставі розрахунку статистичних показників дисперсії, середньоквадратичного відхилення й коефіцієнта варіації.

Розраховуємо дисперсію за проектом А:

$$D = (300 - 425)^2 \cdot 0,25 + (400 - 425)^2 \cdot 0,5 + (600 - 425)^2 \cdot 0,25 = 11875;$$

Розраховуємо дисперсію за проектом Б:

$$D = (150 - 347,5)^2 \cdot 0,35 + (300 - 347,5)^2 \cdot 0,15 + (500 - 347,5)^2 \cdot 0,5 = 25618,75.$$

Розраховуємо середньоквадратичне відхилення за проектом А:

$$\sigma = \sqrt{11875} \approx 108,97 \text{ (тис. грн.)}$$

Розраховуємо середньоквадратичне відхилення за проектом Б:

$$\sigma = \sqrt{25618,75} \approx 160,06 \text{ (тис. грн.)}$$

Розраховуємо коефіцієнт варіації за проектом А:

$$v = \frac{108,97}{425} = 0,2564.$$

Розраховуємо коефіцієнт варіації за проектом Б:

$$v = \frac{160,06}{347,5} = 0,4606.$$

Таким чином, до розгляду варто однозначно прийняти проект А, тому що всі статистичні показники для нього нижче, а значить і коливання результатів нижче. Це свідчить про те, що й величина ризику очікується на більш низькому рівні.

4. Методичні вказівки до виконання третього завдання

Вихідні дані для цього завдання підбираються студентом самостійно і прикладаються як додаток до виконаної роботи. Якщо це неможливо, інформацію можна взяти з сайтів, що публікують публічну фінансову звітність українських підприємств (наприклад, див. [17-19]).

Аналіз ліквідності підприємства в даному завданні здійснюється шляхом розрахунку таких основних показників (коефіцієнтів):

- коефіцієнта покриття;
- коефіцієнта швидкої ліквідності;
- коефіцієнта абсолютної ліквідності;
- чистого оборотного капіталу.

Коефіцієнт покриття розраховується як відношення оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства та показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань.

Коефіцієнт покриття показує, скільки грошових одиниць оборотних засобів припадає на кожну грошову одиницю короткострокових зобов'язань. Критичне значення коефіцієнту покриття дорівнює 1, значення коефіцієнту покриття у межах 1 - 1,5 свідчить про те, що підприємство своєчасно ліквідує борги.

Коефіцієнт швидкої ліквідності розраховується як відношення найбільш ліквідних оборотних засобів (грошових засобів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань підприємства.

Він відображає платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності обчислюється як відношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина

боргів підприємства може бути сплачена негайно. Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності повинно бути у межах від 0,2 до 0,35.

Чистий оборотний (робочий) капітал розраховується як різниця між оборотними активами підприємства та його поточними зобов'язаннями.

Його наявність та величина свідчать про спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати подальшу діяльність.

У якості базового можна використовувати коефіцієнт загальної ліквідності. Два інших коефіцієнти використовуються в разі потреби поглиблення аналізу для відображення впливу окремих статей поточних активів. Зниження значення ліквідності найчастіше говорить про загальне погіршення ситуації з забезпеченістю оборотними коштами і про необхідність серйозних заходів для керування ними.

Динаміка показників ліквідності говорить про незначне зниження загальної ліквідності при різкому падінні коефіцієнта швидкої ліквідності. Це свідчить про ріст низьколіквідних елементів (запасів) у структурі поточних активів. Крім того, необхідно проаналізувати ступінь ліквідності дебіторської заборгованості і запасів, щоб одержати більш реальну картину.

ВИКОРИСТАННІ ДЖЕРЕЛА

1. Дворкін С.В., Телятник С.В. Організація та управління на підприємствах ЖКГ: Конспект лекцій для студентів денної форми навчання спеціальностей 7.092203, 8.092203 – «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод». - Харків: ХНАМГ, 2009. - 158 с.
2. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях: Методы таксономии и факторного анализа. – М.: Статистика, 1980. – 151 с
3. Світлична Т.І. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи та завдання на неї з курсу “Економічний ризик та методи його вимірювання” (для студентів заочної форми навчання економічних спеціальностей). – Харків:: ХДАМГ, 2002. – 19 с.
4. Тищенко А.Н., Головки О.С. Стратегия управления развитием предприятия. –Х.: ЭДЭНА, 2003. – 198 с.
5. Тищенко О.М. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Стратегічне управління підприємством”. – Х., ХДАМГ, 2002
6. Файнберг А.И. Экономика, организация и планирование городского электротранспорта. - М.: Стройиздат, 1987. - 263 с.
7. Юр`єва Т.П. Економіка міського господарства: Навч.посібник. / За ред. Т.П.Юр`євої. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 750 с.
8. <http://www.smida.gov.ua/> - Сайт «Система розкриття інформації на фондовому ринку України»
9. <http://www.istock.com.ua/> - Информационно-аналитический портал «Исток в мире бизнеса и финансов»
10. <http://wallstreet.com.ua/emit.php> - Справочная система Wallstreet on-line - Финансово-экономические показатели хозяйственной деятельности украинских предприятий

Зміст та вихідні дані першого завдання

Розрахувати інтегральні показники конкурентоспроможності, засновані на відносній площі радара, побудованого усередині оцінного кола, а також на основі таксономічних показників розвитку. Привласнити ранги підприємствам.

Вихідні дані:

ВАРІАНТ 1					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k\theta$
А	2463,3	2327,6	89,1	1,82	6,96
Б	2129,7	2042,0	91,0	0,95	8,24
В	1169,1	1121,1	72,4	1,14	4,87

ВАРІАНТ 2					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k\theta$
А	2588,2	2124,7	95,1	2,01	7,02
Б	1163,3	1005,6	69,5	0,84	5,32
В	2826,5	2129,2	101,4	2,3	6,42

ВАРІАНТ 3					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k\theta$
А	2847,0	2188,4	96,1	2,05	7,23
Б	1279,6	1035,8	70,9	0,85	5,48
В	3109,2	2193,1	102,4	2,35	6,55

ВАРІАНТ 4					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k0$
A	2487,9	2444,0	90,0	1,84	7,10
Б	2151,0	2144,1	91,9	0,96	8,40
В	1132,3	1227,6	73,1	1,15	4,97

ВАРІАНТ 5					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k0$
A	2512,6	2420,7	90,9	1,87	7,03
Б	2172,3	2123,7	92,8	0,98	8,32
В	1215,9	1143,5	73,8	1,17	4,92

ВАРІАНТ 6					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k0$
A	2487,9	2374,2	91,8	1,84	7,17
Б	2151,0	2082,8	93,7	0,96	8,49
В	1192,5	1132,3	74,6	1,15	5,02

ВАРІАНТ 7					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти
	Q	C	Pr	f	$k0$
A	2512,8	2421,6	92,7	1,86	7,38
Б	2172,5	2124,5	94,7	0,97	8,74
В	1216,3	1143,6	75,3	1,16	5,17

ВАРІАНТ 8					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти k0
	Q	C	Пр	f	
A	2638,5	2445,9	102,0	1,95	7,75
Б	2281,1	2145,7	104,1	1,02	9,18
В	1228,5	1200,8	82,8	1,22	5,42

ВАРІАНТ 9					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти k0
	Q	C	Пр	f	
A	2664,8	2421,4	103,0	1,93	7,83
Б	2303,9	2124,3	105,2	1,01	9,27
В	1216,2	1212,8	83,7	1,21	5,48

ВАРІАНТ 10					
Підприємства	Показники				
	Обсяг робіт, тис. грн.	Собівартість робіт, тис. грн.	Чистий прибуток, тис. грн.	Фондовіддача, грн.	Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, обороти k0
	Q	C	Пр	f	
A	2487,9	2444,0	90,0	1,84	7,10
Б	1132,3	1227,6	73,1	1,15	4,97
В	2151,0	2144,1	91,9	0,96	8,40

Зміст та вихідні дані другого завдання

Розглядаються два проекти А и Б щодо можливостей інвестування. Відомі прогнозні оцінки значень доходу від кожного із цих проектів і відповідні значення ймовірностей.

Статистичним методом оцінити міру ризику кожного із цих проектів і вибрати один з них для інвестування.

Вихідні дані:

Варіанти Показники	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Прогнозований прибуток, тис. грн.										
<i>1.1 Оцінка проекту А:</i>										
Песимістична	400	300	400	700	300	200	400	700	700	300
Стримана	720	600	700	900	600	600	800	900	1000	400
Оптимістична	1100	1000	1100	1200	1000	700	1100	1200	1400	550
<i>1.2 Оцінка проекту Б:</i>										
Песимістична	300	300	500	600	300	200	300	650	750	800
Стримана	800	500	750	800	550	700	850	800	900	900
Оптимістична	1200	900	1100	1150	900	1150	1300	1300	1200	1300
2. Значення ймовірностей										
<i>2.1 Оцінка проекту А:</i>										
Песимістична	0,25	0,30	0,20	0,30	0,30	0,20	0,20	0,15	0,20	0,25
Стримана	0,50	0,60	0,50	0,60	0,40	0,50	0,45	0,60	0,65	0,60
Оптимістична	0,25	0,10	0,30	0,10	0,30	0,30	0,35	0,25	0,15	0,15
<i>2.2 Оцінка проекту Б:</i>										
Песимістична	0,30	0,25	0,30	0,20	0,20	0,25	0,30	0,20	0,15	0,25
Стримана	0,40	0,60	0,60	0,45	0,65	0,60	0,60	0,50	0,60	0,50
Оптимістична	0,30	0,15	0,10	0,35	0,15	0,15	0,10	0,30	0,25	0,25

Навчальне видання

ДВОРКІН Сергій Володимирович

Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з курсу **«Організація та управління на підприємствах ЖКГ»** (для студентів денної форми навчання спеціальностей 7.092203, 8.092203 «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод»).

Редактор *М. З. Аляб'єв*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2009; поз.389М

Підп. до друку 05.02.10
Друк на ризографі.
Зам.№

Формат 60x84/1/16
Ум. друк. арк. 0,5
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731
від 19.12.2001